

Γραφή της έκθεσης

Παράγραφος

Δομικό στοιχείο της έκθεσης είναι η παράγραφος. Η παράγραφος καταλαμβάνει συγκεκριμένη έκταση και εκφράζει συγκεκριμένο νόημα. Το σύνολο των παραγράφων με τα συγκεκριμένα τους νοήματα και τη συγκεκριμένη τους διάταξη, αποτελεί την ολοκληρωμένη έκθεση.

Δομή Παραγράφου:

1) **Θεματική περίοδος** = Μια σύντομη περίοδος, στην οποία εκθέτουμε τη θέση μας πάνω σ' ένα ζήτημα, ή ανακοινώνουμε την ιδέα την οποία θα αναπτύξουμε στην παράγραφο.

2) **Σχόλια – Αιτιολόγηση - Υποστηρικτικό υλικό** = Ανάπτυξη της ιδέας-θέσης μας, ώστε να δείξουμε στον αναγνώστη τους λόγους για τους οποίους την υποστηρίζουμε. Η ανάπτυξη περιλαμβάνει: επιχειρήματα, αιτιολογήσεις, συλλογισμούς, διευκρινίσεις, επεξηγήσεις, λεπτομέρειες, παραδείγματα. Η διατύπωση και τεκμηρίωση γίνεται με τρόπο κατανοητό και πειστικό.

3) **Κατακλείδα - Συμπεράσματα** = Μετά από μια πειστική αιτιολόγηση-τεκμηρίωση, φτάνουμε σ' ένα μικρό συμπέρασμα με μορφή ανακεφαλαίωσης, ή κάνουμε μια μικρή προετοιμασία για το νόημα της παραγράφου που ακολουθεί.

Αντιστοιχία δομής Παραγράφου - Έκθεσης

Θεματική περίοδος	▶ Πρόλογος
Σχόλια	▶ Κυρίως θέμα
Κατακλείδα	▶ Επίλογος

Γραφή της έκθεσης

Είδη παραγράφου

- 1) Προλογική - Εισαγωγική παράγραφος (πρόλογος)
- 2) Παράγραφος - Ορισμός (σύντομος και διεξοδικός)
- 3) Παράγραφος - Αίτια (ένα αίτιο σε κάθε παράγραφο)
- 4) Παράγραφος - Αποτελέσματα (μια συνέπεια σε κάθε παράγραφο)
- 5) Παράγραφος - Παραδείγματα (παρουσίαση παραδειγμάτων)
- 6) Παράγραφος - Συμπεράσματα (εισαγωγή συμπερασμάτων)
- 7) Επιλογική παράγραφος (επίλογος)

Σημείωση: Ανάμεσα σ' αυτές μπορούν να υπάρξουν και πολλές μεταβατικές παραграфиοι. που δεν εκφράζουν συγκεκριμένο νόημα, αλλά προετοιμάζουν για την επόμενη παράγραφο.

Χαρακτηριστικά Παραγράφου

- 1) Συγκριμένα νόημα:** Σε κάθε παράγραφο αναπτύσσουμε μια μόνο ιδέα. Αν πρόκειται για δύο συναφείς και συμπληρωματικές ιδέες, τις αναπτύσσουμε στην ίδια παράγραφο.
- 2) Σαφήνεια:** Η διατύπωση των νοημάτων είναι σαφής και κατανοητή.
- 3) Πληρότητα:** Η απόδειξη-αιτιολόγηση της ιδέας-θέσης μας είναι επαρκής σε επιχειρήματα και πειστική.

4) **Αβίαστο συμπέρασμα:** Η πορεία από τη θεματική περίοδο ως την κατακλείδα πρέπει να περιλαμβάνει τέτοια επιχειρήματα, ώστε η κατάληξη στο συμπέρασμα να είναι αβίαστη.

5) **Συνοχή:** Σχετικά, πλην όμως δευτερεύοντα νοήματα, δεν πρέπει να αναπτύσσονται σε βάρος του κεντρικού νοήματος της παραγράφου.

6) **Αλληλουχία:** Κάθε παράγραφος πρέπει να έχει σχέση και με την προηγούμενη και με την επόμενη και να μην φαίνεται ξεκομμένη από τις άλλες.

7) **Σχέση με το θέμα:** Σε κάθε παράγραφο πρέπει να φαίνεται άμεσα ή έμμεσα η σχέση της με το συγκεκριμένο θέμα. Αυτό σημαίνει πως η ανάπτυξη μιας ιδέας (π.χ. ανεργία) ταιριάζει σε πολλά θέματα (π.χ. αίτιο άγχους, αίτιο βίας). Όταν όμως αναπτύσσουμε ένα συγκεκριμένο θέμα (π.χ. άγχος), προσπαθούμε να δείξουμε τη σχέση της ιδέας μας με το θέμα αυτό, χωρίς να επεκτεινόμαστε σε γενικότητες (π.χ. αποδεικνύουμε πώς η ανεργία είναι αιτία άγχους και δεν γράφουμε γενικά για την ανεργία).

Σύνδεση παραγράφων

Για να πετύχουμε τη συνοχή στην έκθεση, πρέπει οι παράγραφοι να συνδέονται μεταξύ τους. Η σύνδεση αυτή γίνεται ως εξής:

A) Επανάληψη = Στην αρχή της νέας παραγράφου επαναλαμβάνουμε το γενικό νόημα ή τις τελευταίες σημαντικές λέξεις της προηγούμενης παραγράφου.

B) Χρήση συνδετικών λέξεων ή φράσεων = Χρησιμοποιούμε συνδέσμους ή συνδετικές φράσεις, ανάλογα με τα νοήματα των παραγράφων που θέλουμε να συνδέσουμε:

1) **Όμοια νοήματα** = Επίσης, ακόμη, έπειτα, εξάλλου, επιπλέον, επιπροσθέτως παράλληλα, το ίδιο συμβαίνει και, εκτός απ' αυτό, ένα άλλο εξίσου σημαντικό, ως σημειωθεί (προσθεθεί) ακόμη ότι, αξίζει να σημειωθεί (προσθεθεί) ακόμη ότι, αξίζει

να τονισθεί ιδιαίτερα ότι, δεν πρέπει να ξεχνάμε ακόμη ότι, κ.λπ.

2) **Συμπληρωματικά νοήματα** = Αφενός αφετέρου, πρώτα-πρώτα ... ύστερα, κατά πρώτο λόγο ... κατά δεύτερο λόγο, από τη μια μεριά ... από την άλλη, πρώτα-πρώτα ... ύστερα ... τέλος, κ.λπ.

3) **Υπερθεματισμός** = Όχι μόνο ... αλλά ακόμη (επίσης, και), κ.λπ.

4) **Περιορισμός** = Αλλά, όμως, κι όμως, ωστόσο, κ.λπ.

- 5) **Αντίθετα νοήματα** = Αντίθετα, αντίστροφα, απεναντίας, αντί γι' αυτό, παρόλα αυτά, εντούτοις, παρά το ότι, από την άλλη μεριά, δε συμβαίνει όμως το ίδιο και για, στο άλλο άκρο βρίσκεται, ενώ, αν και, κ.λπ.
- 6) **Διαζευκτική σύνδεση** = Είτε ... είτε, είτε ... ή, ή ... ή.
- 7) **Αίτια** = Αυτό συμβαίνει γιατί (διότι, επειδή), για το φαινόμενο αυτό ευθύνεται, το φαινόμενο αυτό οφείλεται σε, την ευθύνη για την εμφάνιση και εξάπλωση του φαινομένου αυτού φέρουν, σημαντική αιτία εμφάνισης και. εξάπλωσης του φαινομένου είναι, στο φαινόμενο αυτό συμβάλλουν και, στις σημαντικές αιτίες συγκαταλέγεται και, κ.λπ.
- 8) **Συνέπειες** = Συνεπώς, κατά συνέπεια, αυτό έχει ως αποτέλεσμα (συνέπεια να...) σημαντική συνέπεια αυτού του φαινομένου είναι, κ.λπ.
- 9) **Παραδείγματα** = Παραδείγματος χάρη, για παράδειγμα, έτσι, έτσι για παράδειγμα μπορούμε να αναφέρουμε, όπως, όπως για παράδειγμα κ.λπ.
- 10) **Απόδειξη** = Πράγματι, συγκεκριμένα, είναι η περίπτωση που, ας υποθέσουμε ότι, παρατηρείται συχνά σήμερα το φαινόμενο, κάτι τέτοιο μπορούμε να το διαπιστώσουμε από, αναμφίβολα, αναντίρρητα, είναι γεγονός (παραδεκτό, γνωστό) ότι, κ.λπ.
- 11) **Επεξήγηση** = Πράγμα που σημαίνει ότι, με άλλα λόγια, κ.λπ.
- 12) **Σύγκριση** = Τόσο ... όσο, όπως ... έτσι και, κ.λπ.
- 13) **Μέτρα** = Η λύση βρίσκεται στο να, πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη ότι, πρέπει να δοθεί προτεραιότητα σε, .το βασικότερο μέτρο είναι, υπάρχει επιτακτική ανάγκη να, καλό (χρήσιμο, σκόπιμο) θα είναι να, αυτό που επείγει να προσεχθεί είναι, κ.λπ.
- 14) **Επίταση** = Δεν αρκούν όμως αυτά αλλά χρειάζεται και, δε φτάνει μόνο αλλά και, ακόμη μεγαλύτερη προσοχή πρέπει να δοθεί σε, είναι ανάγκη να ... αλλά εξίσου μεγάλη ανάγκη είναι και, κ.λπ.
- 15) **Ανακεφαλαίωση** = Ανακεφαλαιώνοντας, συγκεφαλαιώνοντας, συνοψίζοντας, κ.λπ.
- 16) **Συμπέρασμα** = Συνεπώς, άρα, επομένως, λοιπόν, έτσι λοιπόν, ώστε, από τα

παραπάνω βγαίνει (αβίαστα) το συμπέρασμα ότι, για τους παραπάνω λοιπόν λόγους, συμπερασματικά, γίνεται λοιπόν φανερό, όπως προκύπτει από τα παραπάνω, κ.λπ.